

KINDERBIJBELS IN DE YACOUBA TAAL – IVOORKUST

Project (vrijwel) voltooid

Een geschiedenis van vijf jaar is tot een prachtig einde gekomen, althans bijna, want door de beperkende maatregelen tegen het corona-virus zijn nog niet alle Bijbels verspreid. Door deze Bijbel is bijzonder veel goeds gebeurd.

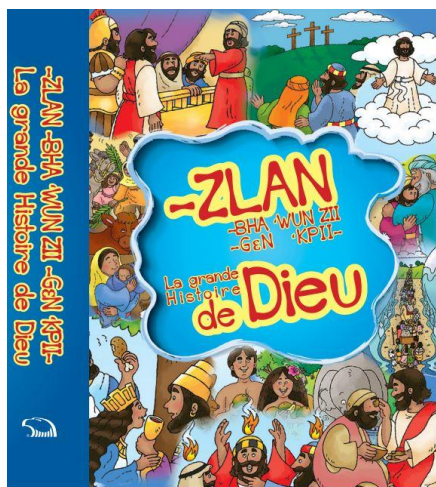
Het begon een jaar of vijf geleden. Een Egyptische drukker, een Christen, had een kinderbijbel laten ontwikkelen, met name bestemd voor gebruik onder Afrikaanse stammen – en natuurlijk ook voor gebruik in eigen land. Daarom had hij vanaf het begin een tweetalige uitgave op het oog: de officiële landstaal en de stamtaal. Veelal leren kinderen op school alleen te lezen in de officiële taal, terwijl de onderlinge communicatie verloopt in de stamtaal.

Waar te beginnen? De drukker legde vraag voor aan ondergetekende. Deze vroeg hem naar zijn achternaam. “Yacoub.” Daarop volgde toen: “Maar, Sami Yacoub, waarom zou je niet beginnen met de Yacouba?” De stam Dan, grotendeels woonachtig in Ivoorkust, heeft ‘Yacouba’ als tweede naam. Stichting Facilite werkt veel onder deze stam, vooral nadat ze had ontdekt dat er nog oude gebruiken bestaan, die de stam zelf niet meer begrijpt, die direct uit de Boeken van Mozes stammen. De achtergrond van deze stam (die grotendeels nog animistisch is) interesseerde de heer Yacoub. Besloten werd de kinderbijbel eerst in het Frans, daarna in het Yacouba te vertalen.

Hetzelfde team van Wycliffe Bijbelvertalers, dat ook het Nieuwe Testament en Genesis in het Yacouba had vertaald, nam deze taak ter hand. Het wachten was op een moment dat ze de gelegenheid hadden om te beginnen met die taak, eind 2017. De beste vertalers die denkbaar waren! Wat een bijzondere kans! Begin 2018 was het werk grotendeels klaar, maar er bleken nog enkele zaken niet goed gegaan te zijn, wat vertraging opleverde. Het vertaalteam zat toen in Burkina Faso, dus toch weer oponthoud.

In het voorjaar van 2019 begon het zetje. Toch weer enkele zaken waar het vertaalteam voor nodig was. Maar het werk vorderde. Na de zomer van 2019 kon, na de nodige controles, de kinderbijbel worden gedrukt en verstuurd. Maar de expediteur maakte wat fouten. Pas met een tweede boot kwamen de boeken aan in Abidjan, in de tweede week van november. Door medewerking van de douane kon deze container snel geklaard worden en net op tijd verstuurd worden naar het stadje Danané in het midwesten van Ivoorkust. Zodoende waren ze net op tijd voor de reeds lang tevoren geplande aanbiedingsbijeenkomst in de grootste stad in het woongebied van de stam Dan, de stad Man.

De stam Dan bewoont het departement Tonkpi, grenzend aan Liberia en Guinée. De stam telt ongeveer anderhalf miljoen mensen, een verwante stam in Ivoorkust, die vrijwel dezelfde taal spreekt, telt 400.000 mensen en in Liberia en Guinée wonen nog eens meer dan 300.000 stamleden. In al die streken is een grote belangstelling voor deze kinderbijbel.

27 november werd de Bijbel aan enkele autoriteiten aangeboden: De burgemeester van Man, de commandant van de politie, lokale en regionale politici, onder wie de gouverneur van Tonkpi, ongeveer 30 predikanten, de bisschop van de Rooms-Katholieke Kerk, drie volksvertegenwoordigers en de minister van onderwijs en cultuur als bijzondere gast. Dat was een bijzondere gebeurtenis, die alom in het land de aandacht trok. Radio, t.v. en zowel de landelijke als de regionale pers waren erbij. Men zag direct het belang hiervan voor de stam Dan, die het gevoel heeft in het land niet 'gezien' te worden. Dit is, na het Nieuwe testament en het Bijbelboek Genesis het derde geschrift in hun eigen taal.

Er werd verslag gedaan door de kranten en het voorval werd omstandig verteld op de tv. De nieuwsgierigheid was gewekt. Honderden mensen wilden die kinderbijbel hebben. Andere stammen vroegen meteen om een dergelijke kinderbijbel (vooral de bété en de Dioula). Kinderbijbels zijn op zich al erg duur en doordoor heel bijzonder in Ivoorkust. Maar dan ook nog in de eigen taal...

De kinderbijbels werden opgeslagen op het terrein van de grootste en oudste kerk van Danané, de meest centraal gelegen stad in het stamgebied. Ds. Alfred Zranpiemi werd de coördinator van de verdeling van de Bijbels. Maar zijn doel is niet slechts de verdeling ervan, maar hij wil ook een goed en geregeld gebruik ervan bevorderen. Lezen - dat is iets nieuws in een stam, waar maar weinigen een boek in huis hebben (behalve dan sinds niet zo lang de schoolboeken van de kinderen). Alfred heeft een systeem opgezet, met coördinatoren per plaats en per kerk, om een evenredige verdeling van de kinderbijbels mogelijk te maken en om de ontvangers van de Bijbels goed te instrueren. Verder belegt hij voorleesavonden in de eigen taal en organiseert hij wedstrijden onder kinderen, wie het beste Bijbelverhalen kan voorlezen in de eigen taal. Dat trekt enorm de aandacht. Hele dorpen willen deze evenementen meemaken, en de belangstelling voor Bijbel, kerk en geloof is aanzienlijk toegenomen.

Alfred biedt de kinderbijbel aan in een avondbijeenkomst

In tien dorpen rondom zijn eigen woonplaats (Bin-Houye) heeft Ds. Alfred voorleesavonden en voorleeswedstrijden georganiseerd. Dat werden zeer drukbezochte bijeenkomsten, waar velen de wens te kennen gaven meer over Bijbel en geloof te weten te komen. De mensen zien deze Bijbel als een bewijs dat ze als mensen meetellen in de maatschappij, en vooral 'dat ze niet door God vergeten zijn'.

De mensen die meer van de Bijbel willen weten, worden uitgenodigd om mee te doen met de Bijbelgespreksgroepen die sinds kort overal in het gebied van de stam zijn begonnen. Dat gaat niet alleen om animisten (de meerderheid van de stam), maar ook om kerkleden. Ook hun kennis van de Bijbel is minimaal. Nu pas begint dat besef te ontwaken en willen de mensen daar iets aan gaan doen – en de kerken evenzo.

Als de coronacrisis niet tussenbeide was gekomen, zouden nu alle Bijbels verspreid zijn. Het systeem dat was bedacht, maakte gebruik van kerkdiensten – maar die zijn nu verboden. Daarin werden de Bijbels getoond en er werden gedeelten uit voorgelezen. Daarna konden de belangstellenden voor zo'n Bijbel zich melden. Wie beloofde dagelijks met de kinderen eruit te zullen lezen, kon zijn exemplaar ontvangen.

Begin april was ik (A.J.Krol) van plan voor een grote en belangrijke conferentie naar Ivoorkust te gaan. Dan had ik meteen het slot van de uitdelingen mee willen maken. Die reis kon vanwege de coronacrisis niet doorgaan.

Veel vooraanstaande mensen zijn grote voortrekkers geworden van het gebruik van de tweetalige kinderbijbel. Onder hen: De prefect van het district Zouan-Hounien (deze functie houdt het midden van de functie van burgemeester van een grote stad en gouverneur van een provincie), de volksvertegenwoordiger uit Zouan-Hounien, de burgemeester van de meest noordoostelijke burgerlijke gemeente van het gebied Dan, de plaats Logouale en tal van predikanten e.a. Deze kinderbijbel heeft een grote plaats in de evangelisatie van de stam Dan en tegelijkertijd in de emancipatie van deze stam.

Gelukkig hebben we alle uitgaven voor de druk, het transport en de verdeling van de kinderbijbels kunnen betalen, dankzij de hulp van zeer veel mensen, stichtingen en organisaties.

Financiële verslaglegging:

Ontvangen aan giften in Nederland:	€ 49.920,--
Uitgaven:	- 65,173,--
Tekort:	€ 15.253,--

Uit de algemene middelen van Stichting FACILITE is het tekort voor dit project over een periode van drie jaar aangezuiverd. De meeste tekorten waren ruim op tijd voorzien. Alleen heeft de huur van een kraan (die naar het slecht bereikbare Danané moest worden gestuurd om de container van de vrachtwagen te halen) en extra uitgaven voor de grote aanbiedingsbijeenkomst in Man, die onverwachte uitgaven met zich meebracht. Gelukkig konden we deze extra kosten van ruim 3000 euro samen uit onze algemene middelen betalen.

Het duurde even voordat alle financiële gegevens voor dit project uit Ivoorkust kwamen. Dat heeft de publicatie van dit verslag wat opgehouden.

Eventuele volgende vertalingen zullen goedkoper worden. Deze Bijbel hoeft nu niet meer in het Frans vertaald te worden, en het vervoer zal eenvoudiger zijn en over kortere afstand. Er wordt nu al gewerkt aan een vertaling in het Bété, de tweede grote stamtaal van Ivoorkust.

Gorinchem, Bram Krol, namens Stichting Facilite

8 mei 2020

